

UNIVERZITA KARLOVA EVANGELICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

OPONENTSKÝ POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Petra Padyásková, DiS.

Název bakalářské práce: Sociální začleňování ukrajinských žáků do škol a života v České republice

Katedra sociální práce ETF UK

Jméno a příjmení oponenta: Mgr. Alžběta Matochová

Předkládaná bakalářská práce se věnuje tématu začleňování ukrajinských žáků do škol a života v České republice. Jedná se o velmi aktuální a důležitou oblast. Autorka využívá své zkušenosti z praxe, protože pracuje jako vychovatelka v jedné ze škol. Pro zpracování daného tématu má tedy zaujetí i zkušenosti.

Text práce je rozdělen na teoretickou a praktickou část. V první části autorka vysvětluje základní terminologii i aktuální okolnosti určující situaci a postavení Ukrajinců uprchlých před válečným nebezpečím do naší republiky. Studentka čerpá zejména z relevantních aktuálních zdrojů, prokazuje schopnost správně citovat a odkazovat.

V samém úvodu teoretické části (str.9) se dopouští určité nepřesnosti v tom, že nerozlišuje mezi nástroji mezinárodní ochrany (azyl a doplňková ochrana) a institutem dočasné ochrany, na základě kterého jsou Ukrajinci v Evropské unii (i u nás) po únoru 2022 přijímáni. Pokud by bylo totiž používáno řízení o azylu, jak naznačuje odkaz na Ženevskou konvenci a Newyorský protokol (str. 9), bylo by třeba prokazovat osobní pronásledování u jednotlivých žadatelů. V situaci válečných konfliktů (např. v minulosti u nás uplatněno pro případ války v Jugoslávii) umožňuje dočasná ochrana rychlý nástroj pomoci pro mnoho lidí po dobu trvání konfliktu.

Praktickou část bakalářské práce tvoří dvě podrobné kazuistiky ukrajinských dětí ze dvou rodin na jedné české škole. Cílem práce je „vyzkoumat, zda a jak se podařilo ukrajinské žáky základních škol zapojit do českých škol a života české společnosti včetně zjištění zkušeností s jejich adaptací.“ (str. 1-2) Zvolené kazuistiky používá studentka jako příklad dobré praxe a podrobně popisuje celou řadu obtíží, kterým popisované části rodin čelily, a kdo a jak jim poskytoval pomoc a podporu. Studentka tak představuje opravdu široký vějíř pomoci, který bylo možné v daných případech použít. Podpora tak zahrnovala od prvotních informací na nádraží také zprostředkování ubytování, pokračovala vyučováním českého jazyka, sociálním poradenstvím a finanční podporou, obsahovala také lékařskou i psychologickou pomoc. Zvolené příběhy jsou zajímavé a postupné začleňování do české společnosti je na nich dobře patrné.

Za slabší stránku tohoto pojetí považuji fakt, že čtenář nemá doplňující informace, které by vyjasnily, jakým potížím a v jakém rozsahu čelili méně úspěšní žáci nebo děti na školách s nižší mírou podpory. V teoretické části přitom studentka opakovaně cituje ze zprávy české školní inspekce, která konstatovala, že „v rámci metodické podpory 626 základních škol, byly v polovině z nich zjištěny prostorové a personální problémy.“ (str. 27) Autorka také odkazuje na PAQ Research a jejich výzkum (Integrace ukrajinských uprchlíků v ČR 2022+, str. 76-9), ze kterého vyplývá také několik problematických míst začleňování ukrajinských dětí: Např. Málo škol pro výuku češtiny jako druhého

jazyka. Malá kapacita volných míst v MŠ. Přetíženost školských pedagogických zařízení a nedostatek školních psychologů.

Vzhledem k tomu, že autorka si vytkla jako cíl bakalářské práce „prozkoumat, zda a jak se podařilo ukrajinské žáky základních škol integrovat do českých škol a života české společnosti.“ (str. 64) považují za vhodné okomentovat i existující bariéry a případně vyjasnit, čím je situace na popisované škole odlišná, že se integrace dařila.

Celkově je bakalářská práce zpracovaná poctivě a pečlivě a přináší zajímavé a cenné poznatky na velmi aktuální téma. Pro výše uvedené výhrady navrhuji celkové hodnocení B. Práci doporučuji k obhajobě.

Celkové hodnocení: B

V Praze dne 4.9.2023

Mgr. Alžběta Matochová